

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: V. L.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. září 2024, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 27. 5. 2024, č. j. X (dále také jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), zamítla žalobci žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zdp*“ nebo „*zákon o důchodovém pojištění*“), neboť podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu, Náchod (dále také jen „*IPZS*“) ze dne 23. 5. 2024 nebyl žalobce invalidní. Dle uvedeného posudku poklesla žalobci z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost o 20 %.

2. Rozhodnutím ze dne 17. 9. 2024, č. j. (dále také jen „*napadené rozhodnutí*“), žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění rozhodnutí uvedla, že přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v celém rozsahu včetně rozsahu uplatněných námitek, posoudila invaliditu žalobce a v tomto směru odkázala na vypracovaný nový posudek o invaliditě ze dne 26. 8. 2024 vypracovaný Institutem posuzování zdravotního stavu, dle kterého žalobce není invalidní a konečná míra poklesu jeho pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla tímto posudkem o invaliditě stanovena ve výši 30 %. Žalovaná v rozhodnutí odkázala na zdravotnickou dokumentaci, ze které lékař Institutu posuzování zdravotního stavu, Plzeň (dále také jen „*lékař IPZS*“) při novém posouzení vycházel (str. 2 napadeného rozhodnutí) a k jakým skutkovým zjištěním dospěl (uveden diagnostický souhrn onemocnění žalobce). Lékař IPZS uvedl, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII. (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (dorzopatie a spondylopatie), položce 1b (bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének, s lehkým funkčním postižením, postižení zpravidla více úseků páteře, polytopní blokády s omezením pohyblivosti, svalové dysbalance, porucha statiky a dynamiky páteře s občasnými projevy kořenového dráždění, s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem, bez známek poškození nervu, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi), přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „*vyhláška*“), pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 20 %. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu žalobce se podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšila stanovená hodnota o 10 procentních bodů na celkových 30% poklesu pracovní schopnosti. Takto stanovená konečná míra poklesu pracovní schopnosti neodpovídá invaliditě ve smyslu § 39 zdp.
3. K námitkám žalobce, který nesouhlasil s posouzením svého zdravotního stavu, žalovaná uvedla, že rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII. (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (dorzopatie a spondylopatie), položce 1b (bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének, s lehkým funkčním postižením, postižení zpravidla více úseků páteře, polytopní blokády s omezením pohyblivosti, svalové dysbalance, porucha statiky a dynamiky páteře s občasnými projevy kořenového dráždění, s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem, bez známek poškození nervu, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi), přílohy k vyhlášce.
4. Žalovaná uvedla, že lékař IPZS po prostudování zdravotnické dokumentace konstatoval, že posudkový závěr IPZS ze dne 23. 5. 2024 lze potvrdit ve smyslu nepřiznání invalidity.

II. Obsah žaloby

5. Žalobce se žalobou domáhá zrušení napadeného rozhodnutí. V žalobě namítl, že se žalovaná nezabývala dostatečně jím předloženou zdravotní dokumentací. Tím nesprávně stanovila procentní omezení poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

III. Vyjádření žalované k žalobě

6. Žalovaná uvedla, že v předmětné věci se jedná o dávku podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem a v případě, kdy rozhoduje o nároku na invalidní důchod I., II. nebo III. stupně a o datu vzniku invalidity, je rozhodnutí žalované závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve věci byl lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu Náchod dne 23. 5. 2024 vyhotoven posudek o invaliditě, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ustanovení § 26 zdp, není invalidní podle ustanovení § 39 odst. 1 zdp, pokles jeho pracovní schopnosti z důvodu nepříznivého zdravotního stavu činí pouze 20 %.
7. IPZS, odd. pro námitkové a odvolací řízení LPS II, Plzeň byl dne 26. 8. 2024 vypracován posudek o invaliditě žalobce, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ustanovení § 26 zdp, není invalidní dle ustanovení § 39 odst. 1 zdp. Pokles jeho pracovní schopnosti z důvodu nepříznivého zdravotního stavu činí pouze 30 %.
8. Žalovaná je přesvědčena, že po zhodnocení veškeré předložené zdravotnické dokumentace žalobce byl posudkem vypracovaným lékařem IPZS, odd. pro námitkové a odvolací řízení LPS II, plně posouzen a zjištěn jeho zdravotní stav. Při vyhodnocení posudkových závěrů bylo vycházeno ze zjištěných diagnóz. Posudek považuje žalovaná za objektivní.
9. Za současného stavu věci nezbývá žalované, než setrvat na napadeném rozhodnutí a navrhnout krajskému soudu, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou, neboť bylo rozhodováno v souladu splatnými právními předpisy.

IV. Jednání soudu

10. Z jednání soudu konaném dne 10. 6. 2025 se žalobce omluvil s tím, že v posudku posudkové komise z 15. 5. 2025 není bodově (procentně) zohledněno vyšetření ze dne 20. 10. 2024 v Nemocnici v Berouně a lékařská zpráva ze dne 14. 4. 2025 MUDr. K. P.
11. Žalovaná následně zmínila, že byla vázána posudky lékařů IPZS, a proto při svém rozhodování nemohla postupovat jinak než námitky žalobce zamítnout.
12. Soud následně provedl důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové ze dne 15. 5. 2025. Z jeho závěru vyplynulo, že za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovních schopností považuje posudková komise vertebrogenní obtíže. Takto popsáný stav koreluje s kritérii v kapitole v kapitole XIII., oddílu E, položky 1b – 20 %. Tuto hodnotu navýšila o 10 procentních bodů na celkových 30% poklesu pracovní schopnosti. Takto stanovená konečná míra poklesu pracovní schopnosti neodpovídá invaliditě ve smyslu § 39 zdp. Závěr posouzení zněl tak, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (17. 9. 2024) nebyl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zdp. Nešlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

13. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a vycházel přitom ze zjištěného

skutkového a právního stavu ke dni napadeného rozhodnutí (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Žalobu důvodnou neshledal.

14. Nutno konstatovat, že stěžejní otázkou bylo posouzení zdravotního stavu žalobce. Soud byl proto povinen vyžádat si odborný lékařský nález. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR prostřednictvím svých posudkových komisí, jak plyne z ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPSZ“). Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a zachované pracovní schopnosti žalobce, ale také k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 6 Ads 23/2018-37, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
15. Krajský soud dále považuje za nutné zdůraznit, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví a podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky pro posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti. Jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu podle vyhlášky o posuzování invalidity. Je rovněž třeba zmínit, že pokles pracovní schopnosti se posuzuje vzhledem k profesi (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 Ads 37/2003-92).
16. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.
17. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 4 Ads 13/2003-54), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
18. Ustanovení § 39 odst. 1 zdp uvádí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

19. V odst. 3 téhož ustanovení je uvedeno, že pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
20. Odst. 4 téhož ustanovení pak upravuje určování poklesu pracovní schopnosti, při němž se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek.
21. Další odstavce tohoto ustanovení pak uvádí, že za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí, za stabilizovaný zdravotní stav se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Pojištěnec je pak adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopnosti a dovednosti, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se určuje v celých číslech.
22. V posuzované věci krajský soud shledal posudek PK ze dne 15. 5. 2024 jako posudek splňující všechny formální náležitosti ve smyslu § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Posudek byl vypracován posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí zasedající v řádném složení za účasti lékaře s odborností interní lékařství.
23. Krajský soud při hodnocení posudku PK dospěl k závěru, že je úplný a přesvědčivý ve vazbě na zjištění z jednotlivých lékařských nálezů (i těmi předloženými žalobcem posudkové komisi 7. 5. 2025 a žalobcem zmiňovanými v jeho omluvě z jednání), vypořádává se se všemi rozhodujícími skutečnostmi, včetně skutečností namítaných žalobcem a přezkoumatelným způsobem také odůvodňuje závěr, že onemocnění s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je vleklý bolestivý zánět, páteřový syndrom celé páteře, iritačně zánikový C6, C/7 vlevo, , cervikokraniální syndrom (krční hlavový), L4, L5 oboustranně, více vlevo s propagací do LDK při postižení meziobratlové ploténky L4/5. Současně je nutno poukázat na to, že PK ve shodě s posudkovým lékařem LPS OSSZ i lékařkou IPZS dospěla ke shodnému závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., oddílu E, položce 1b přílohy k vyhlášce, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20 %. Podle § 3 odst. 1 navýšila míru poklesu pracovní

schopnosti o 10 procentních bodů na celkových 30%. Na základě provedeného posudku PK je zřejmé, že žalobci nebylo možné přiznat invaliditu žádného stupně.

24. Dle PK činil pokles pracovní schopnosti žalobce 30 %, žalobce proto nebyl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v žádném stupni. Správní orgány tedy nepochybily v tom, že nepřiznaly žalobci invalidní důchod.
25. Krajský soud nijak nezpochybňuje zdravotní postižení žalobce, avšak jak plyne ze shora uvedeného, jeho zdravotní stav byl přezkoumán řádně a objektivně, přičemž bylo prokázáno, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí není invalidní v žádném stupni invalidity, tj. k datu 17. 9. 2024 nebyl invalidní podle § 39 odst. 1 zdp.
26. Pouze pro úplnost lze dodat, že případné zhoršení zdravotního stavu po vydání napadeného rozhodnutí žalované nemůže být v rámci tohoto soudního přezkumu hodnoceno. V tomto směru krajský soud odkazuje např. na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2007, čj. 4 Ads 125/2006-39, podle něhož rozhoduje-li Česká správa sociálního zabezpečení o nároku na dávku, jejíž přiznání je podmíněno zdravotním stavem, vychází z odborného lékařského posouzení o zdravotním stavu, který je zjišťován k datu rozhodnutí správního orgánu. Zhoršení zdravotního stavu po tomto datu může být předmětem posouzení teprve na základě nové žádosti.

VI. Závěr a náklady řízení

27. Krajský soud uzavírá, že podkladový posudek PK je nutno označit za objektivní, posudková komise měla k dispozici veškerou dostupnou zdravotní dokumentaci žalobce a zasedala v řádném složení. Krajský soud proto žalobu neshledal důvodnou a musel ji zamítnout (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. Výrok II. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci byla úspěšná žalovaná, ta však náhradu nákladů řízení nežádala, žalobce ve věci úspěšný nebyl, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 10. června 2025

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce

